

ORDENANÇA MUNICIPAL PER A LA PREVENCIÓ I CONTROL DE MOSQUITS

ÍNDICE

Exposició de Motius.....	1
Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació.....	2
Article 2. Definicions.....	2
Article 3. Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.....	3
Article 4. Actuacions generals.....	3
Article 5. Actuacions específiques.....	4
Article 6. Tractaments específics.....	5
Article 7. Control de les actuacions.....	5
Article 8. Potestat sancionadora.....	6
Article 9. Infraccions.....	6
Article 10. Sancions.....	7
Disposició Final.....	7

Exposició de Motius

En l'estiu de l'any 2012 es van detectar les primeres poblacions del mosquit *Aedes albopictus* a la província de Castelló, conegut popularment com a mosquit tigre que té una alta capacitat invasora i un efecte negatiu sobre la qualitat de vida i salut de les persones ja que la seua forma de picar és molt agressiva.

El seu cicle biològic té peculiaritats que el diferencien d'altres espècies de mosquits. Deposita els ous en la part interior de xicotets recipients, estos ous quan queden submergits donen lloc a una larva aquàtica que realitza tot el cicle de desenrotllament fins convertir-se en pupa, moment en què realitza la metamorfosi per a arribar a l'estat adult passant ja al medi aeri.

Tenen una peculiaritat que els diferencien dels mosquits autòctons: deposita els ous en xicotetes masses d'aigua, naturals o artificials, com a bidons, plats de tests, pneumàtics o xicotets recipients.

Per a posar els ous les femelles han de picar perquè necessiten la sang com a aliment per a madurar-los, de fet els mosquits mascles no piquen ja que s'alimenten del nèctar de les flors.

Els ous no són visibles a simple vista, les larves eclosionen ràpidament i en set dies un poquet de la nostra sang s'haurà convertit en 80 nous mosquits dels què la mitat seran femelles i per tant en una setmana més tindrem 3200 nous

mosquits tigre en la nostra casa.

Estos mosquits no són fàcils de veure, tenen el vol molt àgil, xicoteta grandària i es mouen prop del sòl pel que els ciutadans es veuen plens de picadures sense haver vist res especial.

Entre desembre i març els mosquits adults desapareixen quasi del tot, sent la seua activitat reproductora nul·la i per consegüent s'eviten les seues molèsties. La fase hivernant està constituïda principalment pels ous, que són els que asseguren la reactivació de la plaga en la primavera de l'any següent.

Este mosquit pot ser portador de malalties en els seus països d'origen, i tot i que encara no s'ha donat esta circumstància a Espanya, no es pot descartar del tot la possibilitat que açò ocorrega. Es tracta d'una espècie forana de mosquit que cal controlar com més prompte millor, per a previndre els efectes nocius que pot arribar a causar en la nostra població.

Esta espècie és especialment difícil de controlar ja que el seu desenrotllament ocupa tant l'espai públic com el privat dificultant per tant d'aplicar mesures de control per part de l'Ajuntament i fent necessària la col·laboració ciutadana.

La correcta aplicació de mesures preventives és la millor solució per a arribar a un bon control d'este insecte.

L'Ajuntament de Xilxes es fa responsable de dur a terme les actuacions necessàries en l'espai públic amb la finalitat d'evitar el desenrotllament de les poblacions larvàries de l'*Aedes albopictus* en els punts d'aigua estancada de l'espai públic així com d'aportar als ciutadans la informació necessària perquè puguen evitar que hi haja punts de cria en l'àmbit privat.

En la present ordenança es regulen les mesures necessàries per a evitar la proliferació descontrolada del mosquit tigre que seran de compliment obligatori per als interessats, i s'estableix un procediment sancionador per a evitar conductes que permeten la seua reproducció causant un perjudici a la ciutadania.

Els articles 139 i 140 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril Reguladora de les Bases del Règim Local, introduïts per la Llei 57/2003, de 16 de desembre de Mesures per a la Modernització del Govern Local, habilita a les Entitats Locals perquè s'establisca en defecte de normativa sectorial específica, tipus d'infraccions i les seues corresponents sancions.

La present Ordenança té deu articles i una Disposició Final.

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

La present ordenança té com a finalitat controlar en el municipi de Xilxes les poblacions de l'espècie invasora del mosquit *Aedes albopictus* així com d'altres mosquits autòctons, per a minimitzar els efectes que aquells insectes puguen ocasionar a la ciutadania.

Queden incloses en l'àmbit d'aplicació de la present Ordenança totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietaris, posseïdors o titulars d'espais, béns, activitats econòmiques o objectes susceptibles de crear les condicions necessàries per a la proliferació del mosquit tigre ubicats en el municipi de Xilxes.

Article 2. Definicions.

- 1) *Aedes albopictus*: mosquit tigre. Dípter hematòfag que pertany a la família dels culícids. Originari d'Àsia, de color negre amb taques blanques especialment visibles en les potes i una línia blanca longitudinal en el tòrax i cap. Notable activitat picadora, principalment diürna.

La seua mesura oscil·la entre els 6 i 10 mm. Molt ben adaptat al nostre territori i a les seues condicions ambientals, cria en xicotetes quantitats d'aigua estancada en recipients artificials o naturals.

- 2) Ous: són negres i ovalats, d'una longitud aproximada de 0,5 mm., difícilment visibles a simple vista. Són depositats en llocs susceptibles d'emmagatzemar aigua. Asseguren la supervivència de l'espècie durant l'hivern.
- 3) Larves: són aquàtiques, sense ales i vermiformes, tenen quatre fases de creixement depenent de la temperatura des que el mosquit ix de l'ou. Mesuren entre 1 i 8 mm de longitud i tarden entre 5 i 10 dies a transformar-se en pupes. Els seus moviments espasmòdics són fàcils de reconèixer. S'alimenten de matèria orgànica en suspensió dins de l'aigua.
- 4) Pupa: fase posterior a la larva, en un o dos dies es produïx la metamorfosi que la convertix en mosquit adult.
- 5) Mosquits autòctons: tota espècie de mosquit conegut en el municipi, pertanyen a la família dels culícids, produïxen picadures en les persones i possibles reaccions al·lèrgiques.
- 6) Aigües estancades: acumulació d'aigua sense corrent de qualsevol grandària.

Estan exposades a la posta d'ous per part dels mosquits adults i per tant faciliten la seua proliferació causant danys a la ciutadania.

Article 3. Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.

Esta ordenança obliga totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietaris o posseïdors de béns o objectes susceptibles de crear condicions de proliferació del mosquit tigre a què eviten l'abandó, definitiu o temporal, tant en espais públics com a privats, de contenidors o objectes siga quin siga la seua dimensió en què es puga acumular aigua i com a conseqüència puga reproduir-se el mosquit tigre.

Uns exemples d'estos objectes serien: pneumàtics, articles decoratius de jardí, tests, baix plats de tests, arruixadores, fosses sèptiques, basses de reg, piscines, llandes, bosses, botelles, lones de plàstic, tines, bidons, fonts ornamentals, etc.

Els propietaris de solars, a més de l'obligació de complir l'ordenança d'Usos i Costums del Medi Rural, estaran obligats a mantindre a càrrec seu nets d'herba, fem, recipients, objectes abandonats i aigües estancades.

Article 4. Actuacions generals.

Les persones que es troben dins de l'àmbit d'aplicació de la present ordenança hauran d'ajustar-se a les prescripcions següents:

- Neutralitzar, en els seus espais privats, tots aquells objectes que es troben a l'aire lliure i tenen buits que puguen acumular aigua. Si tenen aigua hauran de buidar-los i posar-los boca per avall, eliminar-los, cobrir-los amb tela mosquitera ben ajustada d'1 o 2 mm de pas de malla, foradar el fons perquè no s'acumule aigua o traslladar-los a un lloc tancat.
- Els baix plats dels tests hauran de ser retirats o mantindre's secs. Es poden utilitzar altres sistemes de reg que no suposen risc com a mètodes hidropònics o irrigadors automàtics de circuit tancat.
- Si es tracta de depòsits fixos que no es poden moure o han de quedar destapats com els abeuradors s'hauran de buidar dos vegades per setmana o bé cobrir-los amb tela mosquitera ben ajustada d'1 o 2 mm de pas de malla.
- En el cas de basses ornamentals o fonts ornamentals dins del nucli urbà o totalment aïllades de séquies o zones humides, es recomana la introducció de peixos rojos que són depredadors naturals de larves de mosquits. En les basses d'escassa circulació d'aigua, cobrir-los amb tela mosquitera ben ajustada d'1 o 2 mm de pas de malla.
- Les piscines hauran de mantindre's tot l'any per mitjà de tractament desinfectant habitual per a garantir l'absència de mosquits i altres organismes. En el cas concret de basses i piscines, al ser una làmina d'aigua més gran, els mosquits tigre no tenen preferència per a criar, però sí ho poden fer els mosquits autòctons. Per este motiu cal actuar de manera que l'aigua que continguen no es convertisca en un focus de cria d'estos insectes. Quan estiguen buides s'hauran de mantindre completament seques ja que les xicotetes quantitats d'aigua que es poden acumular en zones del fons de piscines suposadament buides, si que poden ser viviers de larves de mosquit tigre. En el cas de piscines plenes d'aigua, estes es mantindran tapades o en condicions higièniques per mitjà dels tractaments en l'aigua adequats per a evitar la proliferació de larves havent de vigilar també que en els plecs de les lones que cobrixen les piscines no es pugua acumular aigua.
- Les persones responsables dels edificis, president comunitat de propietaris o gestors de finques, vigilaran els depòsits d'aigua de les instal·lacions de climatització comunitàries, així com dels col·lectors d'aigua dels edificis, les canaletes, embornals de zones comunes, sifons en els patis i terrasses, etc. per a evitar acumulacions d'aigua i la proliferació del mosquit tigre sent responsables en cas de no fer-ho.
- Els presidents de comunitats de propietaris o gestors de finques on s'acumulen objectes que puguen omplir-se d'aigua de pluja seran els responsables d'evitar que apareguen larves de mosquits, per lo que hauran de seguir les indicacions de buidar, invertir o foradar.
- Els forats naturals dels arbres o de la seua base situats dins de l'àmbit

privat hauran de ser omplits d'arena o terra per a evitar la proliferació de larves de forma permanent.

- Els propietaris o arrendadors d'horts, horts urbans, solars o finques en desús hauran d'aplicar les mesures preventives exposades. En estos llocs se sol fer ús de depòsits fixos o bidons per a acumular aigua per al reg de manera que aquests recipients han de quedar perfectament tapats o coberts amb tela mosquitera. En este apartat queden també incloses les basses en ús en els sistemes de reg que es troben en el terme municipal.
- Les fosses sèptiques presents en edificacions que no estiguen connectades amb la xarxa del clavegueram municipal que poden ser focus de mosquits hauran d'estar ben segellades, sense clavills i s'haurà d'instal·lar tela metàl·lica en els respiradors.
- Les empreses o centres comercials especialitzats en articles de jardineria i/o ceràmica, són punts de risc especials i els seus propietaris hauran de cuidar que els seus objectes no acumulen aigua i afavorisquen la proliferació del mosquit tigre.
- Qualsevol altre tipus d'acumulació d'aigua no previst en la present ordenança, haurà de notificar-se a la Regidoria de Medi Ambient perquè es pugua determinar el nivell de perillositat respecte a la proliferació de mosquits tigre.

Article 5. Actuacions específiques.

1. **Cementeris:** Els cementeris solen ser llocs especialment problemàtics per al desenrotllament del mosquit tigre, afectant greument els visitants o al nucli urbà més pròxim.

Si s'usen flors naturals la humitat es mantindrà introduint en el recipient material absorbent com a esponja o grava fina de manera que es dificulte el que quede aigua lliure on els mosquits puguen depositar els seus ous.

2. **Granges d'animals:** estes instal·lacions solen tindre recipients que s'utilitzen com a abeuradors, podent arribar a convertir-se en focus de proliferació del mosquit tigre, afectant els treballadors i als propis animals de la granja.

Els propietaris hauran d'habilitar un mecanisme d'evacuació semblant a l'utilitzat en les cisternes sanitàries per a facilitar l'eliminació completa i periòdica cada 3 o 4 dies per a evitar la proliferació de mosquits ja que afegir aigua no elimina este risc.

No s'utilitzaran banyeres o frigorífics en desús com a abeuradors per suposar un emmagatzematge gran d'aigua i un risc enorme.

3. **Tallers mecànics i depòsits de pneumàtics usats o nous:** Els professionals del sector de l'automòbil que, per la seua activitat substituïsquen pneumàtics de vehicles estaran obligats a mantindre en lloc cobert a l'espera de la seua arreplegada pel gestor de residus.

En el cas d'impossibilitat hauran de cobrir-se amb una lona impermeable que impossibilita la seua inundació.

En els depòsits de pneumàtics usats hauran d'emprar-se addicionalment les mesures de seguretat següents:

- Mantindre les zones d'emmagatzematge dels pneumàtics netes de vegetació o qualsevol altra causa que facilitara l'acumulació d'aigua.
- Apilar els pneumàtics en columnes verticals i no de forma aleatòria.
- Cobrir estes columnes amb lones impermeables.
- Reduir el temps d'emmagatzematge.
- En cas de trasllat, a altres ubicacions, triar com a data l'època freda per a reduir el risc de propagació del mosquit tigre.
- Eliminació immediata dels pneumàtics sense valor comercial.

Els pneumàtics no podran utilitzar-se amb finalitat lúdica en els patis dels centre escolars o esportiva en els circuits de karts i semblants sense estar foradats o semienterrats en posició vertical.

4. Instal·lacions per a hivernar barcos: En estes instal·lacions sempre que siga possible es tindran les embarcacions baix cobert i en cas contrari es taparan per una coberta protectora impermeable a la pluja amb la finalitat que en el seu interior no es puga acumular aigua i es convertisquen en un focus per a la proliferació del mosquit tigre. Cal vigilar també que en els plecs de les lones no es puga acumular aigua.
5. Escoles: els elements de joc no han de tindre aigua estancada, especialment en èpoques de vacances escolars.

Article 6. Tractaments específics.

En el cas que es considerara oportú realitzar tractaments amb productes biocides, s'utilitzaran els adequats baix supervisió tècnica i es duran a terme per personal qualificat i autoritzat prèvia comunicació als servicis tècnics municipals.

S'aconsella utilitzar un mètode antilarvari que és més eficaç i específic.

Article 7. Control de les actuacions.

L'actuació inspectora es realitzarà per tècnics municipals, agents de la policia local o personal especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control del mosquit en funcions d'assistència tècnica al municipi; els quals podran, degudament acreditats i en el compliment de les seues funcions ordenar les persones obligades per la present ordenança a què adopten les mesures necessàries per a evitar la proliferació i propagació del mosquit tigre així com accedir a qualsevol lloc, instal·lació o dependència ja siga pública o privada.

En el supòsit d'entrada a domicilis, es requerirà el previ consentiment del titular.

Article 8. Potestat sancionadora.

1. A través de la policia local, els servicis tècnics municipals i del personal

especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control del mosquit, l'Ajuntament vigilarà i garantirà el degut compliment, pels obligats determinats en l'article 1 de la present Ordenança, sense perjudi de l'exercici de les seues competències per part dels òrgans corresponents a l'Administració de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

2. La potestat sancionadora correspondrà a l'Ajuntament, de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, qui l'exercirà d'acord amb el Reglament del procediment per a l'exercici de la Potestat Sancionadora, de 4 d'agost de 1993, aprovat en desplegament de la Llei 30/1992, de 26 de novembre de 1992, del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.
3. Són responsables directes de les infraccions a esta Ordenança els seus autors o autores materials, excepte en els supòsits en què siguen menors d'edat i en este cas respondran els seus tutors legals.
4. Les infraccions es qualifiquen com lleus, greus o molt greus tenint en compte els criteris de risc per a la salut, grau d'intencionalitat, gravetat de l'afecció sanitària, l'alarma social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència.

Article 9. Infraccions.

1. Es considera infracció qualsevol acció o omissió que supose un incompliment del que disposa la present Ordenança i les infraccions podran ser:
  - a) Lleus.
  - b) Greus.
  - c) Molt greus.
2. Es consideren infraccions lleus.
  - a) Les comeses per simple negligència sempre que el risc sanitari haja sigut escàs.
  - b) Tindre aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 4.
  - c) Qualsevol altra infracció a la present ordenança que no siga classificada com greu o molt greu.
3. Es consideren infraccions greus:
  - a) L'incompliment dels requeriments específics dels tècnics o assistents municipals.
  - b) Proporcionar informació o documentació falsa o inexacta.
  - c) Dificultar o impedir el treball d'inspecció dels tècnics o assistents

municipals.

d) La reiteració en les infraccions lleus. S'entendrà com a reiteració la comissió de més d'una infracció lleu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

4. Es consideraran infraccions molt greus:

a) L'incompliment dels requisits específics formulats per les autoritats municipals en matèria de salut pública.

b) L'incompliment dels requisits específics formulats per un tècnic o assistent municipal quan existisca un perill per a la salut o el benestar social.

c) La reiteració en les infraccions greus. S'entendrà com a reiteració la comissió de més d'una infracció greu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

Article 10. Sancions.

Les imposicions de sancions previstes en esta Ordenança es guiaran per l'aplicació del principi de proporcionalitat, i en tot cas, es tindran en compte els criteris de graduació següents: negligència o intencionalitat de l'infractor, naturalesa dels perjudicats causats i l'existència de reincidència.

L'òrgan instructor serà l'encarregat de resoldre i aplicar les sancions derivades de les infraccions.

1. Les infraccions seran sancionades, prèvia la tramitació d'expedient sancionador a este efecte, amb multa pecuniària, pels imports següents:

a) Infraccions lleus:.....de 25 euros a 100 euros.

b) Infraccions greus: .....de 101 euros a 300 euros.

c) Infraccions molt greus: .....de 301 euros a 1.000 euros.

La imposició de sancions no impedirà, en cap cas la liquidació i cobrament de les quanties meritades per la realització de treballs per part de l'Excm. Ajuntament de forma subsidiària.

Disposició Final

Única. Comunicació, publicació i entrada en vigor

1. De conformitat amb el que disposen els articles 56.1, 65.2 i 70.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, la publicació i entrada en vigor de l'Ordenança es produirà de la manera següent:

a) L'acord d'aprovació definitiva de la present Ordenança es comunicarà a l'Administració de l'Estat i de la Generalitat.

b) Transcorregut el termini de quinze dies des de la recepció de la comunicació, l'Acord i l'Ordenança es publicaran en el Butlletí Oficial de la Província.

c) L'Ordenança entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el Butlletí Oficial de la Província.

2. L'acord d'aprovació definitiva i l'Ordenança es publicaran a més en la

pàgina web de l'Ajuntament i en el tauler municipal.

DILIGÈNCIA.- La present ordenança va ser aprovada per acord del Ple de l'Ajuntament de data 25 de febrer de 2016 i publicat el seu text íntegre en el Butlletí Oficial de la Província de Castelló, nº 55 de data 7 de maig de 2016.

Xilxes, a la data de la signatura.

EL SECRETARI,

(Signat electrònicament)